

de que's diferencia per el retallat dels foliols; col·locació d'aquests respecte del peciol, i disposició marginal dels soris. La cita és nova per a la península ibèrica. Diu que trovà abundant la *Selaginella denticulata* L., d'aprop de Camp Durà fins al poble de Celrà. Les mates eren xamoses i en plena esporosis. Respecte dels fòssils com va ésser tant lo recullit, ho encarregà a la agència, no havent arribat encara a Barcelona, sols portà espècies delicades; d'entre elles mostrà part dels peus maxiliars de dugues espècies de crancs, (*Carcinus?*, *Gonoplax?*) del eocè de Montagut, molt ben conservats. Pensa que no s'havia pas citat cap espècie de crustaci de dit indret. Entre els minerals recullí gran quantitat d'*ankerita* i *barita*, de Sant Julià de Ramis, que ofereix exemplars als socis que'n desitgin, i els duplicats de tot lo recullit per les col·leccions de nostra Institució. Del congost del mateix punt portà nombroses petxines d'*Unio*, per a poguer enviar a algun especialista. D'entremig de les moltes del lloc citat sortí un àragnit dels falsos escorpins, o *quernetos*, notable per sa grandària i separació marcada del céfalo-tórax del abdómen. El Sr. Ferrer i Vert demanà l'exemplar per a son estudi.

L'Ankerita a Catalunya

PER

JOAN MASSÓ i JOAQUÍM FOLCH

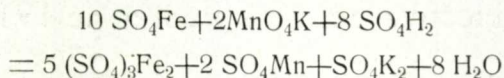
Estudi analític d'un mineral procedent de Sant Julià de Ramis (Girona), del qual nostre President portà i repartí abundantment exemplars al començar nostres tasques científiques en 1915-1916.

Disolts 0'77 gr. de mineral en solució sulfúrica despregueren 0'38 gr. d'un gas, que comprovat, resultà ésser CO_2 . Això permetia deduir que's tractava d'un carbonat, amb un 49'3 % d'anhidridit carbònic.

Comprovada amb anterioritat la presència del ferro, passàrem a determinar la quantitat de CO_3Fe que contenia el mineral en qüestió.

Preparada una solució acuosa de permanganat potàsic al 0'25 0/0, es gastàren 18'7 cm.³ de la mateixa per a fer passar a *fèrrics* 5 cm.³ dels 50 de la solució *ferrosa* anteriorment obtinguda.

La reacció i càlculs següents fan comprendre la marxa del anàlisi:

El pes del permanganat gastat es el següent:

$$P = \frac{18'7 \times 0'25}{100} = 0'004675 \text{ gr.}$$

Establint ara les relacions dels pesos moleculars del MnO_4K i del Fe ., que son: 315 i 55'5, a sos respectius pesos: 0'004675 i X, trobem per a aquesta el valor de 0'008205 gr., que reduït a carbonat i en la totalitat de la solució ensajada es: 0'77093, i en 100 gr. de mineral: 22'2 gr.

Ensayat el restant de la solució primitiva, sols contenia calci i magnesi.

En conseqüència la composició centesimal del mineral analisat és doncs:

Carbonat càlcic-magnèsic	77'8
» ferròs	22'2
	100

Ara bé quan al carbonat càlcic-magnèsic, o *dolomita*, se li ajunta el carbonat *ferròs* en proporció superior a 15 0/0, forma la especie mineralògica anomenada ANKERITA, vulgarment «espat brunisant», perquè exposada als agents atmosfèrics es descompon el carbonat ferrós, passant a hidròxit, que tenyeix el mineral restant de color bruna.